Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Läkemedelsuttag, alkohol

Datum: 2025-07-14

Indikatoruppgifter

Indikatornamn:	Läkemedelsuttag, alkohol
Indikatoransvarig myndighet/organisation:	Socialstyrelsen, Socialstyrelsen
Indikatortyp:	Utfallsindikator
Redovisningsnivå:	Riket, Län

Källa

Namn på undersökning:	Patientregistret
Ansvarig myndighet/organisation:	Socialstyrelsen

Beskrivning av register/undersökning:

Patientregistret innehåller: – alla avslutade vårdtillfällen i sluten vård – uppgifter om patienter som varit inlagda på sjukhus i den geriatriska och psykiatriska vården – uppgifter om patienter som behandlats av läkare i den delen av den öppna vården som inte är primärvård – diagnoser och åtgärder för patienter som vårdats i psykiatrisk tvångsvård enligt LPT eller LRV.

Patientregistret innehåller inte: – uppgifter om primärvård – uppgifter om andra yrkesgrupper än läkare.

Källa

Namn på undersökning:	Läkemedelsregistret
Ansvarig myndighet/organisation:	Socialstyrelsen

Beskrivning av register/undersökning:

Läkemedelsregistret innehåller uppgifter om läkemedel, förbrukningsartiklar och livsmedel som hämtats ut mot recept eller motsvarande på apotek. Antalet uthämtade recept är närmare 100 miljoner om året. Registret uppdateras med nya uppgifter varje månad och innehåller information om: – patienten – förskrivningen – kostnaderna – förskrivaren – förskrivarens arbetsplats – apoteket.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Andel (%) patienter som har vårdats för psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol (ICD-10: F10) som huvud- eller bidiagnos enligt patientregistret (slutenvård) som samma kalenderår har hämtat ut mediciner som rekommenderas i Socialstyrelsens nationella riktlinjer: disulfiram (N07BB01), akamprosat (N07BB03) eller naltrexon (N07BB04). För en mer utförlig beskrivning av indikatorn se 'Indikatorbeskrivning'.

Specificering av variabler:

Diagnoser enligt ICD-10. Denna indikator inkluderar diagnoskod F10, vilken specificeras nedan: F10 – psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol F10.0 – akut intoxikation orsakad av alkohol F10.1 – skadligt bruk av alkohol F10.2 – alkoholberoende F10.3 – abstinens orsakad av alkohol F10.4 – abstinens med delirium orsakad av alkohol F10.5 – psykotisk störning orsakad av alkohol F10.6 – amnesisyndrom orsakat av alkohol F10.7 – psykotisk störning som resttillstånd eller med sen debut orsakad av alkohol F10.8 – andra specificerade psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol F10.9 – psykisk störning och beteendestörning orsakad av alkohol, ospecificerad.

ICD står för International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems och ICD-10 är en internationell sjukdomsklassifikation bestående av diagnoskoder för att gruppera sjukdomar och dödsorsaker med syfte att möjliggöra översiktliga statistiska sammanställningar och analyser. Den svenska versionen går under beteckningen ICD-10-SE.

Se Socialstyrelsens hemsida för mer information om diagnoskoder (ICD-10): https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/e-halsa/klassificering-och-koder/icd-10/

Beskrivning av beräkning:

Täljare: Antal patienter med minst ett vårdtillfälle i slutenvård med aktuell diagnos som huvud- eller bidiagnos som hämtat ut minst en av de aktuella substanserna på apotek under det aktuella kalenderåret. Nämnare: Antal patienter med minst ett vårdtillfälle i slutenvård med aktuell diagnos som huvud- eller bidiagnos under det aktuella kalenderåret.

På länsnivå är antalet patienter med aktuell diagnos få för vissa ålders- och könsgrupper. I dessa fall ger en förändring med en patient som hämtat ut en aktuell substans en stor procentuell skillnad (kvoter är känsliga för små förändringar i täljaren när nämnaren utgörs av ett litet tal). På grund av detta redovisas inte några siffror för fall där nämnaren understiger 20 patienter.

Indikatorn redovisas per år och län (efter patientens folkbokföringsort vid första vårdtillfället med aktuell diagnos) samt över kön och åldersgrupper.

Svarsfrekvens:

Patientregistret: Den årliga underrapporteringen de senaste åren uppskattas till mindre än 1 % beträffande somatisk slutenvård. Personnumret saknas eller är felaktigt för knappt 1 % av vårdtillfällena de senaste åren, varav merparten avser barn eller utomlands boende. Huvuddiagnos saknas för cirka 1 % av vårdtillfällena. Uppgift om yttre orsak saknas sedan år 2006 för omkring 3 % av vårdtillfällena. Variabler som sjukhus, klinik, kön, ålder, in- och utskrivningsdatum är så gott som kompletta.

Läkemedelsregistret: På grund av att det inte registreras fullständig administrativ information vid varje uttag kan ett visst bortfall av patienter uppstå vid framställning av statistik fördelat på till exempel kön, ålder eller folkbokföringsort. Detta beror vanligen på att personnumret på receptet inte har registrerats fullständigt. Anledningen kan vara att personnummer inte är obligatoriskt (med undantag för narkotikaklassade läkemedel) om patienten inte vill ingå i förmånssystemet. En annan anledning kan vara att vissa personer har skyddad identitet. Bortfallets storlek för kön, ålder och län ligger mellan 0,02 och 0,6 %. Läkemedelsregistret innehåller endast läkemedel som hämtats ut på recept (läkemedel som fås via rekvisition ingår alltså inte).

Jämförbarhet över tid

Indikatorn är jämförbar över tid.